

УДК: 330.8:338.2:378

С.В. Бреус, М.П. Денисенко

DOI: 10.36919/2312-7812.4.2022.99

ФІНАНСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У КОНТЕКСТІ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЯМИ: БЕЗПЕКОВИЙ ПІДХІД

Мета статті полягає у дослідженні, обґрунтуванні та розвитку теоретико-практичних підходів до понять «інвестиції», «управління інвестиціями» й «економічна безпека» у розрізі фінансування інвестиційної діяльності у контексті управління інвестиціями з урахуванням доцільності підвищення рівня економічної безпеки держави в умовах післявоєнного відновлення економіки України.

Наукові результати, одержані у процесі дослідження отримано з використанням загальнонаукових та спеціальних методів, що слугують в якості підтвердження достовірності одержаних результатів та висновків: зокрема таких як: монографічний, логічний, порівняння, економіко-статистичний, синтезу, узагальнення тощо.

Розглянуто сутність економічних категорій «інвестиції», «управління інвестиціями» й «економічна безпека». Визначено, що інвестиційна політика провідних країн світу, перш за все, спрямована на залучення іноземних інвестицій, у зв'язку з чим проведено аналізування обсягу прямих іноземних інвестицій у країни TOP-20 та з них (до яких авторами не включено країну агресора – росію) й виявлено тенденції, пов'язані з цим. З'ясовано, що для забезпечення ефективного управління інвестиціями держава здійснює реалізацію інвестиційної політики, задля підвищення ефективності впровадження якої розвинені країни світу використовують різні стратегії інвестиційного розвитку. Досліджено та узагальнено інформацію про те, що усі господарюючі суб'єкти функціонують в умовах ризику та невизначеності, що сприяє нарощуванню ряду проблем, зокрема й у сфері фінансування інвестиційної діяльності і констатовано, що механізми її забезпечення з урахуванням ефективного управління їх інвестиційною діяльністю значною мірою зумовлені економічною безпекою держави як категорією. Зроблено висновок про доцільність розгляду інвестицій, фінансування інвестиційної діяльності та управління інвестиціями у контексті забезпечення економічної безпеки держави й проведення подальших досліджень у цьому напрямі, що є актуальним в умовах повномасштабного вторгнення росії в Україну та у період післявоєнного відновлення вітчизняної економіки.

The aim of the article is to research, substantiate and develop theoretical and practical approaches to the concepts of “investment”, “investment management” and “economic security” in terms of financing investment activities in the context of investment management, taking into account the feasibility of increasing the level of economic security of the state in the conditions of post-war economic recovery of Ukraine.

The scientific results obtained in the research process were obtained using general scientific and special methods that serve as confirmation of the reliability of the obtained results and conclusions: in particular, such as: monographic, logical, comparison, economic-statistical, synthesis, generalization, etc.

The essence of the economic categories “investment”, “investment management” and “economic security” is considered. It was determined that the investment policy of the world's leading countries is primarily aimed at attracting foreign investment, in connection with which an analysis of the volume of direct foreign investment in and from the TOP-20 countries was carried out (the authors did not include the aggressor country – russia) and trends related to this were revealed. It has been found that to ensure effective management of investments, the state implements investment policy, in order to increase the effectiveness of its implementation, developed countries of the world use

various investment development strategies. Researched and summarized the information that all business entities operate in conditions of risk and uncertainty, which contributes to the growth of a number of problems, in particular in the field of financing investment activities, and it was established that the mechanisms for its provision, taking into account the effective management of their investment activities, are largely determined economic security of the state as a category. A conclusion was made about the expediency of considering investments, financing investment activities and managing investments in the context of ensuring the economic security of the state and conducting further research in this direction, which is relevant in the conditions of the full-scale invasion of Russia in Ukraine and in the period of post-war recovery of the domestic economy.

Ключові слова: інвестиції, фінансування інвестиційної діяльності, управління інвестиціями, національна безпека, економічна безпека, економічна безпека країни, економічна безпека держави, економічна безпека підприємства.

Keywords: investments, financing investment activities, investment management, national security, economic security, country economic security, state economic security, enterprise economic security.

Постановка проблеми. Дослідження сутності інвестицій, управління ними й джерел фінансування інвестиційної діяльності у контексті забезпечення економічної безпеки держави залишається актуальним і в умовах повномасштабного вторгнення Росії в Україну, так як зменшення обсягу інвестицій, наряду з іншими чинниками, справляє негативний вплив на рівень конкурентоспроможності вітчизняної економіки, а відтак — економічної безпеки держави. Для запобігання нарощування негативних тенденцій актуальним є розроблення превентивних заходів з урахуванням набору інструментів управління інвестиціями, що позитивно зарекомендували себе в економічній практиці провідних країн світу у контексті забезпечення їх економічної безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значна кількість публікацій науковців присвячена дослідженню сутності інвестицій, зокрема з урахуванням доцільності управління ними у контексті фінансування інвестиційної діяльності та економічної безпеки на різних ієрархічних рівнях в умовах післявоєнного відновлення економіки України. Однак, віддаючи належне науковим здобуткам вчених у цій сфері, слід зазначити, що наразі відсутні єдині загальновизнані визначення понять «інвестиції» та «економічна безпека» (яка відрізняється від інших видів безпеки тим, що орієнтована на протидію економічним загрозам, що об'єктивно виникають [1]) як категорій, що дозволило сформулювати декілька підходів до визначення сутності інвестицій: а) цільовий підхід — за цим підходом критерієм віднесення тих чи інших вкладень до інвестицій є мета їх здійснення. Інвестиціями підприємства, як вважає І.О. Бланк [2, с. 38], є вкладення капіталу у всіх його формах в різні об'єкти (інструменти) його господарської діяльності з метою отримання прибутку. Однак метою інвестування може бути досягнення не тільки прибутку, а й соціального ефекту (якщо об'єкт інвестування не є суб'єктом підприємницької діяльності); б) згідно з другим підходом критерієм вкладення капіталу як інвестицій є терміни їх використання. Багато вітчизняних та зарубіжних економістів розглядають інвестиції як довгострокове вкладання капіталу в різні сфери й галузі економіки, інфраструктуру, соціальні програми, охорону навколишнього природного середовища як всередині країни, так і за кордоном [3-4]. Натомість в літературі зустрічаються економічні категорії як «довгострокові» так і «короткострокові інвестиції» [5], що має право на життя, особливо в умовах

фінансово-економічних криз, коли необхідним стає мінімізація термінів окупності інвестицій; в) за третім підходом інвестиції трактуються як використання капіталу через певний час на протипагу поточному споживанню. Прихильники такого підходу, зокрема, вважали інвестиції відмовою від певної цінності в поточному періоді з метою отримання цінності в майбутньому, але в зростаючих розмірах.

З урахуванням різнобічності у формулюваннях дефініції «інвестиції» та бачення безпеки у найзагальнішому розумінні як стану захищеності від будь-чого, яка може використовуватись як до захисту особи, так і суспільства та держави в цілому (це стан захищеності життєво важливих інтересів на усіх рівнях від особистості до держави, від внутрішніх та зовнішніх загроз з урахуванням наявних обсягів ресурсів різних видів – у результаті можуть бути виділені межі безпеки, недосягнення яких може свідчити про певний рівень безпеки у відповідний період часу [6-8]), то слід зазначити, що, за результатами досліджень різних авторів, не одержали у науковій літературі комплексного висвітлення питання, пов'язані з розробленням заходів щодо фінансування інвестиційної діяльності у контексті управління інвестиціями з урахуванням підходів до характеристики економічної безпеки як категорії в умовах післявоєнного відновлення економіки України.

Мета статті. Мета статті полягає у дослідженні, обґрунтуванні та розвиткові теоретико-практичних підходів до понять «інвестиції», «управління інвестиціями» й «економічна безпека» у розрізі фінансування інвестиційної діяльності у контексті управління інвестиціями з урахуванням доцільності підвищення рівня економічної безпеки держави в умовах післявоєнного відновлення економіки України.

Викладення основного матеріалу дослідження. На даний час ситуація, що склалась в економіці України у інвестиційній сфері, є одночасно наслідком воєнних дій агресора (у результаті чого значних збитків завдано Україні у всіх сферах) її життєдіяльності та інвестиційної політики держави й сигналом про існування проблем у цій сфері, що загалом свідчить про доцільність запровадження заходів щодо підвищення ефективності управління інвестиціями у контексті забезпечення економічної безпеки держави.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про інвестиційну діяльність» [9] «Інвестиційна діяльність може здійснюватись за рахунок:

- власних фінансових ресурсів інвестора (прибуток, амортизаційні відрахування, відшкодування збитків від аварій, стихійного лиха, грошові нагромадження і заощадження громадян, юридичних осіб тощо);
- позичкових фінансових коштів інвестора (облігації, банківські та бюджетні кредити);
- залучених фінансових коштів інвестора (кошти, одержані від продажу акцій, пайові та інші внески громадян і юридичних осіб);
- бюджетних інвестиційних асигнувань;
- безоплатних та благодійних внесків, пожертвувань організацій, підприємств і громадян».

Як свідчить світова практика, країни із постіндустріальною економікою, зокрема й Україна, не в змозі розвивати її без залучення й ефективного використання інвестицій. Від їх якісних та кількісних характеристик залежать економічний потенціал

країни, його ефективність, галузева та відтворювальна структура суспільного виробництва, спрямованість стратегій соціально-економічного розвитку економіки [10].

Закордонні фахівці в дослідженнях економічного змісту інвестицій наголошують на таких чинниках: а) приріст функціонуючого капіталу; б) одержання додаткового доходу; в) відмова від частини поточного споживання на користь очікуваного розширення споживання в майбутньому.

Проте, слухні за своєю сутністю, такі характеристики інвестицій не повною мірою розкривають цю складну економічну категорію. Тому слід також погодитися з науковцями, що поняття «інвестиції» є первинною категорією, яка лежить в основі побудови ієрархії їх решти, що відображають відтворення основного та оборотного капіталу. З огляду на це, інвестування є процесом акумуляції коштів у різній формі, перетворення їх в інвестиційні товари та ресурси, введення останніх у виробничу стадію та трансформація у перетворюючі інноваційні чинники — ресурси, а далі у капітал.

Таке розуміння категорії інвестицій є важливим теоретико-методологічним підґрунтям для аналізування стану й організації інвестиційних процесів, основних джерел інвестування, умов перетворення їх у чинники ресурсів суспільного відтворення, стану й передумов формування повноцінного ринку інвестиційних товарів [10], управління інвестиціями, що аналізується на рівні держави, галузі, регіону, підприємства та окремих інвестиційних проєктів й включає:

а) управління інвестиційною діяльністю в державних масштабах (держава, галузь, регіон), що передбачає регулювання, контроль, стимулювання та підтримку інвестиційної діяльності законодавчо-регламентованими методами;

б) управління окремими інвестиційними проєктами, що включають діяльність з планування, організації, координації, мотивації та контролю протягом життєвого циклу проєкту шляхом використання системи сучасних методів й технік управління;

в) управління інвестиційною діяльністю окремого господарюючого суб'єкта — підприємства — передбачає управління інвестиційним портфелем підприємства (формування, моніторинг, оцінка якості, реінвестування тощо), управління оборотним капіталом (короткострокові інвестиції) тощо [11] й виступає в якості важливого чинника, що впливає на рівень економічної безпеки держави. Економічна безпека як категорія на різних етапах розвитку світу відігравала значну роль у економічних системах країн, пройшовши при цьому тривалий шлях еволюційного розвитку від захисту людини до захисту держави від небезпек [7-8; 12].

В сучасній науковій літературі не існує єдиного визначення економічної безпеки, наявна велика кількість наукових підходів до характеристики безпеки як категорії внаслідок використання при її дослідженні різних об'єктів та інструментів, що розкрито в працях [7-8; 10; 12-16]. Переважним чином наукові праці у більшості стосуються дослідження економічної безпеки як стану захищеності економіки від зовнішніх та внутрішніх загроз задля подальшого її розвитку.

При розгляді економічної безпеки кожне явище має вивчатися як певна система складових його елементів, як єдність взаємопов'язаних та взаємодіючих предметів, процесів, відносин. Об'єктами економічної безпеки виступають держава, регіони, підприємства, система закладів вищої освіти тощо. При цьому держава є одночасно об'єктом і основним суб'єктом національної та економічної безпеки. При розгляді безпеки як категорії доцільно також враховувати можливі ресурси різних видів, наяв-

ність яких в достатньому обсязі дозволить досягти такого стану, за якого буде забезпечений належний рівень безпеки задля можливості протидіяти зовнішнім та внутрішнім загрозам (необхідність наявності ресурсів задля забезпечення безпеки тією чи іншою мірою висвітлюється у науковій літературі, коли мова йде про необхідність досягти стану захищеності, але у визначеннях авторів окремо це не виділяється) [7-8; 10; 12-16].

Інвестиційна політика провідних країн світу переконливо свідчить, що вона, перш за все, спрямована на залучення іноземних інвестицій (табл. 1).

Таблиця 1

Країни, що отримали найбільший обсяг прямих іноземних інвестицій

Країни відповідно до їх місця	Місце країни у 2020 році	Обсяг прямих іноземних інвестицій, млрд дол. США		Відхилення	
		у 2020 році	у 2021 році	абсолютне, +, -	відносне, %
США	1	151	367	216	143,05
Китай	2	149	181	32	21,48
Гонконг	3	135	141	6	4,44
Сінгапур	6	75	99	24	32,00
Канада	12	23	60	37	160,87
Бразилія	9	28	50	22	78,57
Індія	8	64	45	-19	-29,69
Південно-Африканська Республіка	51	3	41	38	1266,67
Мексика	10	28	32	4	14,29
Німеччина	7	65	31	-34	-52,31
Ізраїль	11	24	30	6	25,00
Великобританія	16	18	28	10	55,56
Швеція	14	19	27	8	42,11
Бельгія	20	12	26	14	116,67
Австралія	17	17	25	8	47,06
Польща	19	14	25	11	78,57
Японія	21	11	25	14	127,27
Об'єднані Арабські Емірати	13	20	21	1	5,00
Індонезія	15	19	20	1	5,26

Джерело *. Систематизовано, узагальнено та згруповано за даними [17].

Дані табл. 1 свідчать про загальну (хоча й нестабільну), тенденцію до збільшення обсягу прямих іноземних інвестицій у країни TOP-20 (до яких авторами не включено країну агресора – росію), крім Індії та Німеччини. При цьому найбільшими темпами зросли обсяги інвестицій у Південно-Африканську республіку (майже 12,67 рази). Ця тенденція, у свою чергу, пов'язана з геополітичними та торговельними ризиками, погіршенням глобального клімату для міжнародної торгівлі й інвестицій, захистом

вітчизняних технологій та активів від іноземних держав і компаній [18]. Для порівняння, за даними [17], в економіку України у 2021 році залучено 62131 млн дол. США прямих іноземних інвестицій, що на 17,5 % більше, ніж у 2010 році (52872 млн дол. США) та у 15,03 рази більше, ніж у 2000 році (3875 млн дол. США). Таким чином, незважаючи, що Україна не увійшла до ТОП-20 країн за обсягом залучених прямих іноземних інвестицій, спостерігається стабільна тенденція до їх збільшення. Дослідження доцільно поглибити за рахунок аналізування обсягу прямих іноземних інвестицій з країн ТОП-20 (до яких авторами не включено країну агресора – росію) (табл. 2).

Таблиця 2

Країни, що найбільше спрямували прямих іноземних інвестицій за межі країни

Країни відповідно до їх місця	Місце країни у 2020 році	Обсяг прямих іноземних інвестицій, млрд дол. США		Відхилення	
		у 2020 році	у 2021 році	абсолютне, +, -	відносне, %
США	1	235	403	168	71,49
Німеччина	6	61	152	91	149,18
Японія	5	96	147	51	53,13
Китай	2	154	145	-9	-5,84
Великобританія	166	-65	108	173	-266,15
Канада	7	47	90	43	91,49
Гонконг	4	101	87	-14	-13,86
Ірландія	165	-45	62	107	-237,78
Південна Корея	9	35	61	26	74,29
Сінгапур	10	32	47	15	46,88
Бельгія	18	11	46	35	318,18
Нідерланди	167	-191	29	220	-115,18
Люксембург	4	103	25	-78	-75,73
Саудівська Аравія	26	5	24	19	380,00
Бразилія	163	-13	23	36	-276,92
Об'єднані Арабські Емірати	14	19	23	4	21,05
Данія	17	11	22	11	100,00
Швеція	11	24	20	-4	-16,67
Тайланд	13	19	17	-2	-10,53

Джерело *. Систематизовано, узагальнено та згруповано за даними [17].

Дані табл. 2 свідчать про загальну (хоча й нестабільну) тенденцію до зменшення обсягу прямих іноземних інвестицій за межі країн більшості ТОП-20, при цьому, обсяги інвестицій з Саудівської Аравії та Бельгії відповідно зросли у 3,8 та майже у 3,2 рази.

Загалом для забезпечення ефективного управління інвестиціями держава здійснює реалізацію інвестиційної політики, яка, у свою чергу, базується на законодавчих, нормативних актах й заходах, що сприяють створенню позитивного інвестиційного

клімату у країні, який формується під впливом низки чинників, основними з яких є: передбачуваний темп інфляції; ставка проценту на ринку; ризики, пов'язані із законодавчими регуляторними й податковими нормами [19, с. 326]. Задля підвищення ефективності реалізації інвестиційної політики розвинені країни світу використовують різні стратегії інвестиційного розвитку, найпоширенішими серед яких є такі [19, с. 324-327]:

1. Активного втручання (поширена в Японії). Держава прямо бере участь у реалізації інвестиційних програм через державний сектор економіки, та побічно через інституції й сприяє активному фінансовому забезпеченню, надає суттєві пільги як підприємницьким структурам, так і закладам вищої освіти, що самостійно виконують НДДКР.

2. Децентралізованого регулювання (отримала найбільше розповсюдження у США та Великобританії). Держава більш опосередковано бере участь в інвестиційному розвитку організацій та суб'єктів господарювання, використовує податкові й інші стимули та створює сприятливі правові, інвестиційні та техніко-економічні умови для цієї діяльності.

3. Змішана стратегія (розповсюджена у Франції, Швеції), у тих країнах, де потужний державний сектор, відносно якого держава проводить активну інвестиційну політику, пряме та непряме регулювання. Для приватного сектора використовується переважно стратегія децентралізованого регулювання.

В Україні спостерігаються окремі риси кожної стратегії, однак в чистому вигляді вони не використовуються.

Зважаючи на те, що в нинішніх умовах господарювання усі господарюючі суб'єкти функціонують в умовах ризику та невизначеності, що сприяє нарощуванню ряду проблем, які позначаються практично на усіх процесах управління ними, зокрема й у сфері фінансування інвестиційної діяльності з урахуванням необхідності розгляду їх одночасно як в якості суб'єктів, так і об'єктів управління у контексті підвищення рівня економічної безпеки. Вони поставлені перед необхідністю самостійно вирішувати свої проблеми, розробляти нові шляхи розвитку та принципи управління усіма сферами діяльності. Механізми забезпечення економічної безпеки з урахуванням ефективного управління їх інвестиційною діяльністю значною мірою зумовлені економічною безпекою держави як категорією, адже якщо усі об'єкти, що складають систему чи їх переважна більшість перебуватимуть в економічній безпеці, то за індуктивною логікою можна стверджувати про економічну безпеку у державі в цілому [20].

Висновки. Враховуючи зазначене слід констатувати, що доцільним є розгляд інвестицій, фінансування інвестиційної діяльності та управління інвестиціями у контексті забезпечення економічної безпеки держави й з урахуванням цього проводити подальші дослідження задля вироблення та реалізації виваженої адекватної сучасним умовам інвестиційної політики та реалізації прийнятної для України стратегії інвестиційного розвитку. Задля практичної реалізації зазначеного слід провести поглиблені дослідження щодо досконалішого управління інвестиціями з урахуванням безпечного підходу та розглядати економічну безпеку через призму її зв'язку з національною безпекою, економічною безпекою держави, регіону, підприємства (суб'єкта господарювання) [10-14], що набуває особливої актуальності в умовах російсько-української

війни та у післявоєнний період й сприятиме відновленню економіки України й забезпеченню висхідного тренду її зростання.

1. Гіряк В. В., Козьмук Н. І., Лук'янська О. В. Фінансово-економічна безпека вищих навчальних закладів в умовах євроінтеграції вищої освіти України. Глобальні та національні проблеми економіки. 2014. Вип. 2. С. 1038–1042. URL: <http://global-national.in.ua/archive/2-2014/214.pdf> (дата звернення: 03.12.2022); 2. Бланк И. А. Основы инвестиционного менеджмента. Т. 1. 2-е изд., перераб. и доп. К. : Эльга ; Ника-Центр, 2004. 672 с.; 3. Економічна енциклопедія / за ред. С. В. Мочерного. К. : Академія, 2000. 864 с.; 4. Словник іншомовних слів / за ред. О. С. Мельничука. 2-ге вид., випр. і доп. К., 1985. 966 с.; 5. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність : навч. посіб. К. : Центр навчальної літератури, 2004. 376 с.; 6. Бреус С. В. Управління економічною безпекою системи вітчизняних закладів вищої освіти : монографія. К. : КНУТД, 2019. 400 с.; 7. Денисенко М. П., Бреус С. В. Дефініція «економічна безпека» та її розвій в сучасних умовах господарювання // Theoretical Foundations in Economics and Management: collective monograph / Toporkova O., Lytovchenk O., etc. International Science Group. Boston : Primedia eLaunch, 2022. 872 р. Р. 147–154. Doi: 10.46299/ISG.2022.MONO.ECON.2; 8. Денисенко М. П., Бреус С. В. Характеристика поняття «економічна безпека» як категорії. Теорія і практика діяльності підприємств: монографія : в 2 т. Т. 1 / Нац. металург. академія України; за заг. ред. Л. М. Савчук, Л. М. Бандоріної. Дніпро : Пороги, 2017. 472 с. С. 131–146; 9. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII. Редакція від 10.10.2022, підстава — 2518-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text> (дата звернення: 03.12.2022); 10. Джерела фінансування інвестицій підприємств України : монографія / [Федоренко В. Г., Денисенко М. П., Воронкова Т. Є., Бреус С. В. та ін.] / за ред. В. Г. Федоренка, М. П. Денисенка. К. : «ДКС центр», 2012. 328 с.; 11. Щербань О. Д. Визначення інвестиційної активності українських підприємств. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2014. № 2. С. 160–165. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2014_2_26; 12. Бреус С. В. Економічна безпека як категорія. Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. 2017. № 12. С. 140–149; 13. Денисенко М. П. Характерні риси інноваційних процесів в економіці України. Комерціалізація інновацій : монографія / за заг. ред. С. М. Ілляшенка, О. А. Біловодської. Суми : Триторія, 2020. С. 21–28; 14. Денисенко М. П., Бреус С. В. Основні аспекти управління економічною безпекою на різних ієрархічних рівнях. Management, finance, economics: modern problems and ways of their solutions : collective monograph / Zhydovska N., etc. International Science Group. Boston : Primedia eLaunch, 2021. 615. Р. 99–105; 15. Денисенко М. П., Бреус С. В. Інвестування національної економіки: світовий досвід та можливості його імплементації в Україні. Scientific Collection «InterConf», (41): with the Proceedings of the 7 th International Scientific and Practical Conference «Scientific Horizon in The Context of Social Crises» (February 6-8, 2021). Tokyo, Japan: Otsuki Press, 2021. 1228. Р. 153–157; 16. Денисенко М. П., Юринець З. В., Юринець Р. В., Кохан М. О., Конкурентоспроможність підприємництва в умовах інноваційно-інвестиційної модернізації економіки. Економіка та держава. 2020. № 4. С. 19–24; 17. World investment report 2022. International tax reforms and sustainable investment URL: https://unctad.org/system/files/official-document/wir2022_en.pdf (дата звернення: 03.12.2022); 18. Потік прямих іноземних інвестицій в Україну скоротився на 9% і склав \$2,4 млрд. URL: <https://mind.ua/news/20198561-potik-pryamih-inozemnih-investicij-v-ukrayinu-skorotivsya-na-9-i-sklav-24-mlrd> (дата звернення: 03.12.2022); 19. Кравчук О. С. Механізми державного регулювання інвестиційної діяльності в Україні. Теорія та практика державного управління. 2012. Вип. 3 (38). С. 323–332; 20. Коврегін В. В. Механізми забезпечення економічної безпеки вищих навчальних закладів. Теорія та практика державного управління. 2015. Вип. 4 (51). С. 20–26.

1. Hirniak, V. V., Kozmuk, N. I. & Lukianska, O. V. (2014). Economic and financial security of the higher education institutions in terms of the Ukrainian higher education European integration. Global

and National Problems of Economy, 2, 1038–1042. Retrieved from <http://global-national.in.ua/archive/2-2014/214.pdf> (access date: 03.12.2022); 2. *Blank, I. A.* (2004). Basics of investment management (2nd ed.). Kyiv, Elga; Nika Center; 3. *Mochernyi, S. V.* (Ed.). (2000). Economic encyclopedia. Kyiv, Academy; 4. *Melnychuk, O. S.* (Ed.). (1985). Dictionary of foreign words. Kyiv. 5. *Maierova, T. V.* (2004). Investment activity: teaching. manual. Kyiv, Tsentr navchalnoi literatury; 6. *Breus, S. V.* (2019). Management of economic security of the system of domestic institutions of higher education: monograph. Kyiv, KNUTD; 7. *Denysenko, M. P., Breus, S. V.* (2022). Theoretical Foundations in Economics and Management: collective monograph / Toporkova O., Lytovchenko O., etc. The definition of “economic security” and its development in modern economic conditions (pp. 147–154). International Science Group. Boston : Primedia eLaunch. doi: 10.46299/ISG.2022.MONO.ECON.2; 8. *Denysenko, M. P., Breus, S. V.* (2017). Theory and practice of enterprise activity: monograph: in 2 vols. Vol. 1; in general ed. L. M. Savchuk, L. M. Bandorina, Characteristics of the concept of «economic security» as a category (pp. 131–146), Dnipro, Porogy; 9. Law of Ukraine «On Investment Activities» № 1560-XII (1991). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text> (access date: 03.12.2022); 10. *Fedorenko, V. H., Denysenko, M. P., Breus, S. V., etc.* (2012). Sources of investment financing of Ukrainian enterprises. A monograph etc. / edited by V. H. Fedorenko, M. P. Denysenko. Kyiv, «DKS Center»; 11. *Shcherban, O. D.* (2014). Determination of investment activity of Ukrainian enterprises. Foreign trade: economy, finance, law, no. 2, pp. 160–165. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2014_2_26 (access date: 03.12.2022); 12. *Breus, S. V.* (2017). Economic security as a category. Problems of innovation and investment development, no. 12, pp. 140–149; 13. *Denysenko, M. P.* (2020). Commercialization of innovations: monograph / by general ed. S. M. Illiashenko, O. A. Bilovodska, Characteristic features of innovative processes in the economy of Ukraine (pp. 21–28). Sumy: Trytoriia; 14. *Denysenko, M. P., Breus, S. V.* (2021). Management, finance, economics: modern problems and ways of their solutions : collective monograph / Zhydovska N., etc., Basic aspects of economic security management at different hierarchical levels (pp. 99–105). International Science Group. Boston : Primedia eLaunch; 15. *Denysenko, M. P., Breus, S. V.* (2022, February 6–8). Investment of the national economy: world experience and possibilities of its implementation in Ukraine. Scientific Collection «InterConf», (41): with the Proceedings of the 7 th International Scientific and Practical Conference «Scientific Horizon in The Context of Social Crises», February 6–8 (pp. 153–157). Tokyo, Japan: Otsuki Press; 16. *Denysenko, M. P., Yurynets, Z. V., Yurynets, R. V., Kokhan, M. O.* (2020). Competitiveness of entrepreneurship in the conditions of innovation and investment modernization of economy. Ekonomika ta derzhava, no. 4, pp. 19–24; 17. UNCTAD (2022). World investment report 2022. International tax reforms and sustainable investment. Retrieved from https://unctad.org/system/files/official-document/wir2022_en.pdf (access date: 03.12.2022); 18. The flow of foreign direct investments to Ukraine decreased by 9% and amounted to \$2.4 billion. Retrieved from <https://mind.ua/news/20198561-potik-pryamih-inozemnih-investicij-v-ukrayinu-skorotivsyana-9-i-sklav-24-mlrd> (access date: 03.12.2022); 19. *Kravchun, O. S.* (2012). Mechanisms of state regulation of investment activity in Ukraine. Theory and practice of public administration, vol. 3 (38), pp. 323–332; 20. *Kovrehin, V. V.* (2015). Mechanisms of providing economic security in higher education institutions of Ukraine. Theory and practice of public administration, 4 (51), pp. 20–26.